

[1347 Op it mêd 2012 1-2]

[1226][Op it mêd] *Denis Delfitto & Paola Paradisi, 'Prepositionless genitive and N+N compounding in (Old) French and Italian'. Yn: D. Torck & W.L. Wetzels (útjs.), Romance languages and linguistic theory 2006. Amsterdam/ Philadelphia (2009), John Benjamins, 53-72.*

Der wurdt yn dit artikel útsteld om yn it Italiaansk twa klassen fan nominale gearsettings te ûnderskieden. De klasse dêr't de auteurs har op konsintrearje, soe neffens har op in syntaktyske wize ôflaat wurde moatte. Allegearre eigenskippen soene op sa'n foet in natuerlike ferklearring krije. De reden dat dit artikel hjir neamd wurdt, is dat yn 'e lêste paragraaf útsteld wurdt om de analyze út te wreadzjen nei de genitive gearsettings yn it Frysk, dêr't Jarich Hoekstra yn 2002 yn it *Journal of Comparative Germanic Linguistics* in wiidweidige stúdzje oan wijd hat. It giet dêrby om formaasjes as *hoksdoar*. De eigenskip dat it earste lid fan sokke wurden altyd beskaat is (it giet om in spesifyk hok), soe sa ferklearre wurde kinne. Hielendal komme de auteurs der net út: se moatte tajaan dat de Fryske gearsettings leksikaler lykje as de Italiaanske, sa't Hoekstra nammers ek al suggerearre hie mei in part fan syn titel ("... as lexical phrases").

(siebren dyk)

[1227][Op it mêd] *Gunther De Vogelaer, 'Morphological change in continental West Germanic. Towards an analogical map', Diachronica 27 (2010), 1-31.*

It haadboadskip fan dit stik is dat it paad dat feroarings by tiid- en bynwurden yn it West-Germaansk bylâns geane, minder strikt is as neffens in útstel fan Kathol út 2001. Dy syn idee, dat de folchoarder is: ynferzjekloft – bynwurdbûging – haadsin – bysin, bliuwt lykwols wol sintraal. Bynwurdbûging is dus ien fan 'e ferskynsels dy't neamd wurde. Dat komt by de twadde persoan ek yn it Frysk foar (... *datst komst*). De Vogelaer analysearret de lange útgong *-ste* as in oarspronklike kombinaasje fan tiidwurdútgong en klitik, en neffens de teory soe dy dan it lêste opdûke moatte op 'e persoansfoarm yn bysinnen. Ik wit earliksein net oft dit wol foar it Frysk opgiet. By myn witten is it nea goed útsocht, mar foar jins gefoel komt dy lange foarm krekt it meast foar oan 'e ein fan 'e sin, dus mei de persoansfoarm yn bysinnen (... *datst thús komste*). As dat wier is, dan soe dy schwa wol ris earder in prosoadysk fenomeen wêze kinne. It oare Fryske ferskynsel dat neamd wurdt, is it opkommen fan 'e einichste schwa yn it meartal notiid by monosyllabyske tiidwurden, byg. yn wy *geane*. Yn it rieplachte dialekt-

materiaal komt dat ferskynsel ek yn Hollân foar, en dêr ek mear yn ynferzje (*gane wij*), wat de teory stypje soe. It tal fynplakken is lykwols frij beheind. De Vogelaer skynt nammers ek net yn 'e gaten te hawwen dat yn it Frysk (en it Hollânsk?) de *n* fan 'e oarspronklike útgong no by de stam heart, alteast ôfgeand op earstepersoansfoarms as *ik gean* en *ik stean* (ferlykje Nederlânsk *ik ga* en *ik sta*).

(siebren dyk)

[1228][Op it mêd] *Eric Hoekstra, 'Dat had niet zo (ge)moeten. Over de beschrijving van IPP in de SAND deel 2', Taal en Tongval 62 (2010), 251-257.*

Dialektanalyse sûnder yngeande kennis fan it beskreaune dialekt bliuwt gefaarlik. De *Syntactische Atlas van de Nederlandse Dialecten* (SAND) komt ta de revolúsjonêre konklúzje dat it Frysk IPP ha soe, sels yn kloften fan mar twa tiidwurden, dêr't dat ferskynsel yn it Nederlânsk hielendal net by foarkomt. De Infinitivus Pro Participio sjogge wy yn sintsjes as *dat hij heeft willen komen*, der't *willen* de ynfinityffoarm hat, wylst je in mulwurd ferwachtsje soene. Yn dit ûntnuchterjende stikje mei syn perfekte titel wiist Hoekstra der op dat de Fryske foarm *wollen* net perfoarst in ynfinityf hoecht te wêzen, mar dat er ek in mulwurd wêze kin, en dat er dat yn ... *dat er komme wollen hat* yndied ek is, dat ek ôf te nimmen is oan 'e fariant *wold*. Foar frisisten fansels âlde kost, mar it is goed dat der bûten dy rûnte op wiisd wurdt.

(siebren dyk)

[1229][Op it mêd] *It Beaken 72 (2010), nûmer 3/4.*

Dit nûmer fan *It Beaken* – de redaksje ûntskuldiget him dat it pas yn 2012 útkaam is – befettet frijwat foar de frisistyk relevante artikels. It wichtichste is faaks wol “Het ontstaan van de Zeventien Keuren en Vierentwintig Landrechten” (pp. 175-214). Dêryn leveret J.R.G. Schuur in nije bydrage oan 'e diskusje oer dy klassike Aldfryske teksten, en dan benammen oer de 17 Kêsten. Hoewol't guon, bygelyks D.J. Henstra, se âlder ha wolle, slút Schuur him oan by it kamp dat se yn 'e 13de ieu datearret, by Schuur om kreker te wêzen om 1250 hinne. Neffens him soe der in ferbân wêze tusken it ûntstean fan in (net bewarre) pauslik frijheidsprivileezje foar de Friezen út 1247 en de opskriftstelling fan de Kêsten en Lânrijchten.

Yn “Pieter Boeles, samler fan almenakken mei Fryske stikjes” (pp. 215-222) bringt Philippus Breuker ús op 'e hichte fan 'e eftergrûnen fan it resint yn 'e ferkeap kommen fan in pear bondeltsjes mei losse almenakstikjes. Se binne sammele troch Pieter Boeles yn it begjin fan 'e 19de ieu, doe't soks ek by oaren yn 'e swang kaam.

Eric Hoekstra hat yn “Reade wurdfolchoarders en dêrmei gearhingjende aspekten yn 17e-ieusk Frysk” (pp. 223-239) de tiidwurdfolchoarder by Gysbert Japicx ûndersocht, alteast yn syn langste proazatekst, de “Suwnerlinge forhânlinge”. It docht bliken dat de Fryske taalbou-

wer him yn in tsien persint fan 'e gefallen net oan 'e itige Fryske folchoarder hâldt. Neffens Hoekstra is Gysbertom dêrby beynfloede troch it Hollânsk. Der spylje nammentlik yn de oanbelangjende fynplakken ferskynsels mei dy't yn it skreaune Hollânsk faker foarkomme as yn it sprutsen Frysk, lykas it gruttere tal tiidwurden, it foarkommen fan *te* en it kausale helptiidwurd *dwaan*.

Yn Wisconsin yn Amearika leit in plakje "Friesland", en yndied, dêr waard, en wurdt sels no noch, Frysk praat. Dat it Frysk it dêr sa folholden hat, skowe Joshua Bousquette & Todd Ehresmann yn "West Frisian in Wisconsin: A historical profile of immigrant language use in Randolph Township" (pp. 240-270) op it feit dat dy Friezen har dêr in goed hûndert jier lyn navenant frij manmachtich delsetten, dat der nei de oarloch in nije weach by kaam, krekt omdat der noch Frysk praat waard, en, opmerklik genôch, omdat dy Friezen it wend wiene om twatalich te wêzen, wat der op del kaam dat no inkeld it Nederlânsk as twadde taal ferfongen waard troch it Ingelsk. It wurdt oars tiid dat *It Beaken* yn kleur ferskynt. Yn it artikel wurdt ferwiisd nei de kleur blau, mar de plaatsjes jouwe net mear as tinten fan griis, en oare ferwizings yn 'e tekst rinne stomp, omdat se net nûmere binne.

Dit dûbelnûmer fan *It Beaken* wurdt ôfsletten mei ûnder oare besprekken fan de dissertaasjes fan Johanneke Liemburg oer Schurer (troch Joke Corporaal) en fan Han Nijdam oer de Aldfryske boeteregisters (10 siden!, troch Henk Meijering). It muoit Meijering dat diel II, dêr't er krekt tige oer te sprekken is, der as CD-ROM-publikaasje ûnder driget te strûpen. Fan belang binne de diskusjeûnderwerpen dy't er oangeande it boek opsmyt: de kar fan it korpus teksten, de rol fan misledigingen, de ferhâlding fan it boetesysteem mei it Kristendom, de fraach oft dat inkeld foar frije Friezen gou en oft it begryp "eare" wol altyd sa fan tapassing is as dat Nijdam úthâldt.

(siebren dyk)

[1230][Op it mêd] *F. Xavier Vila i Moreno, 'Praat mar Frysk! ('Senzillament, parla'm en Frisó')'. La situació del Frisó i la política lingüística a Frisia', Revista de Llengua i Dret 53 (2010), 187-211.*

Foar dy lêzers dy't it Katalaansk net machtich binne, der't is oan dit artikel in Ingelske gearfetting taheakke. Dêr kin út opmakke wurde dat neffens de auteur de Fryske minderheid der yn Europa wat útrint omdat it nasjonalisme der gjin grutte rol spilet en alles binnen in demokratyske kontekst ôfhannele wurdt. It artikel jout in skets fan de taalsitewaasje en de taalstriid yn it ferline en hjoedde. It sketst de bedrigings fan it Frysk, mar ek hoe't troch ûnderskate partijen besocht wurdt om de taal fuort te sterkjen.

(siebren dyk)

[1231][Op it mêd] *Michael Elmentaler & Ulrich Hoinkes (útjs.), Gute Sprache, schlechte Sprache. Sprachnormen und regionale Vielfalt im Wandel. Frankfurt am Main (2011), Peter Lang.*

Yn dizze bondel mei bydragen fan meiwurkers oan 'e universiteit fan Kiel steane twa stikken oer it Noardfrysk. Yn "Sprach- und Sprachenpolitik am Beispiel des Nordfriesischen" (pp. 47-62) giet Alastair Walker yn in lange ynliding nei wat jo allegearre wol net ûnder "Sprachenpolitik" en "Sprachpolitik" ferstean kinne soene. It ferskil liket te wêzen dat it by it earste begryp mear om abstrakte doelstellings giet en by it twadde earder om konkrete maatregels. Fan beide jout er foarbylden út 'e wrâld fan 'e Europeeske minderheidstalen. Mear yn detail giet er op it Noardfrysk yn. Hy ûnderskiedt dêrby nei de twadde wrâldkriich fiif fazen. Nei in besykjen om de striid om 'e steatsgrins del te bêdzjen waard yn 'e fyftiger en sechstiger jierren it brûken fan it Noardfrysk winliken ûntmoedige, omdat it be hearskjen fan it Dútsk better wêze soe foar de karriêre. Dêrnei kaam krekt in emansipatoaryske faze, yn 'e 80-er en 90-er jierren sels folge troch in refitalisearring. Yn dizze ieu sjogge wy lykwols in stagnearring, en yn it ûnderwiis sels in tebekgong. By de media wol it ek noch net rjocht.

Jarich Hoekstra bringt yn "Rapider Sprachwechsel und syntaktische Trägheit im nordfriesisch-niederdeutsch-dänischen Sprachkontakt" (pp. 63-76) in nijsgjirrige syntaktyske konstruksje mei ferhâldingswurdkomplementen op it aljemint. Dy konstruksje komt foar yn it fêstelânsnoardfrysk en yn it platdútsk fan Sleeswyk. In foarbyld is *här komert ham naan Mansche am [wan da Latje schraie]*, letterlik: 'hjir komert him gjin minske om as de lytskerts gûle'. De konstruksje liket bot op wat yn it Deensk mooglik is, der't in ferhâldingswurd ek fuort oan it komplement foarôfgean kin, lykas yn *han regnede med [at han skulle vælges]*, letterlik 'hy rekkene mei dat hy soe keazen wurde'. Streekrjochte ynfloed fan it Deensk liket dêrom yn 'e reden te lizzen. Hoekstra lit lykwols sjen dat dat wol wat yngewikkelder leit. Op 'en djipsten hâlde it Noardfrysk en it Platdútsk har wol oan it Westgermaanske patroan, dat in foarnamwurdlik bywurd as bygelyks *dermei* freget, al is it wol sa dat it R-pronomen ferhoalen bliuwt. Hoekstra makket oannimlik dat de konstruksje ûntstien is troch taalkontakt, meidat de Deenskpraters yn 'e njoggentjinde ieu massaal op it platdútsk oergien binne. Hy brûkt dêrta de taalkontaktteory fan Van Coetsem, mar modifisearret dy wol yn 'e geast fan útstellen fan Gemen de Haan, dy't úthâldt dat it inkeld wurden binne dy't "liend" wurde, en net syntaktyske konstruksjes.

(siebren dyk)

[1232][Op it mêd] Alastair Walker, 'Multilingualism, the university department and minority languages', *European Journal of Language Policy* 3 (2011), 175-196.

Dit artikel hie net op in gaadliker stuit skreaun wurde kinnen. It stik giet oertsjûgjend yn 'e pleit foar universitêre tale-ynstituten dy't in stipe binne foar de fitaliteit fan en it wurkjen oan 'e talen yn kwestje. Net allin-

nich komt de symboalyске wearde fan sokke ôfdielings op it aljemint, Walker jout ek omtinken oan de ferskillende rollen en aktiviteiten dy't de meiwurkers binnen de taalmienskip hawwe en hoe't akademyske ynstituten wichtich binne foar it yn 'e kunde kommen fan sprekkers mei it kultureel erfskip fan har eigen taal. Fierders binne sokke ôfdielings, lykas de Fryske ynstituten yn Grins en Kiel, fan libbensbelang yn it oplieden fan nije generaasjes leararen, wittenskippers en kulturele spesjalisten. It makket jin wat treurich om te lêzen oer hoe wichtich oft it Grinzer Frysk Ynstitút west hat foar it Frysk, krekt op in stuit dat it yn sok swier waar sit. Lit ús hoopje dat de tekst de bewâldsju fan 'e universiteit en it regear oertsjûge kin fan it belang fan it yn stân hâlden fan dy tale-ôfdieling, dy't rjochte is op 'e heechst mooglike oplieding yn "de tweede rijkstaal".

(nanna haug hilton)

[1233][Op it mêd] Norbert Corver & Marjo van Coppen, 'NP-ellipsis with adjectival remnants: a micro-comparative approach', *Natural Language and Linguistic Theory* 29 (2011), 371-421.

Dit artikel giet oer de eleminten nei in eigenskipswurd, as it haadwurd net oan it oerflak komt. De ûndersochte talen binne it Afrikaansk, it Nederlânsk en guon dialekten dêrfan, en yn paragraaf 5 ek wiidweidich it Frysk. It giet dêrby om útgongen as *-en* (lykas yn *in lytse auto en in grutten*) en *-enien* (as yn *in gruttenien*). It idee is dat dy eleminten te ferlykjen binne mei Ingelsk *one* as yn *a big one*, dus dat se in pronomens foarstelle soene. De foarm *en-ien* liket dan út twa pronomina te bestean. De auteurs losse dat op troch te fariearjen op útstellen dy't dien binne yn it ramt fan 'e teory fan Distributed Morphology. In gewoan haadwurd wurdt dêr opspjalte yn in woartel en in kategoryoantsjutting. It part *en* soe no stean foar de kategory (hjiir haadwurklik) en *ien* soe dan de woartel wêze. By inkeld de foarm *-en* soe de pronominale woartel troch ferpleatsing net mear sichtber wêze. In sterk punt fan it artikel is dat der op wiisd wurdt dat de útgongen by mear eigenskipswurden efterinoar net gelyk binne. It is *in moaie grutten*, en net **in moaien grutten*.

(siebren dyk)

[1234][Op it mêd] Damaris Nübling, 'How do exceptions arise? On different paths to morphological irregularity'. Yn: Horst J. Simon & Heike Wiese (útj.), *Expecting the unexpected: Exceptions in Grammar*. Berlin/New York (2011), Walter de Gruyter, 139-162.

In prachtich artikel, der't oertsjûgjend yn sjen litten wurdt dat ûnregelmjittige foarms folle nijsgjirriger wêze kinne as dat ornaris oannommen wurdt, en dat (hege) frekwinsje oer tal fan boegen hjiir de grutte ferklearjende faktor is. Nübling behannelet it fenomeen yn it ferbale domein, en wol oan 'e hân fan tsien heechfrekwinte tiidwurden yn tsien Germaanske talen. Dêr hat se nammers ek wol ris earder oer op 'e tekst west, en

krekt as doe spilet it Frysk yn ‘e foarbylden no ek net swak by. It Frysk is benammen prominint yn it oernimmen fan foarmen út oare paradigma's, bygelyks resultearjend yn in doetiidske *ie*-kloft (*gie, stie, die, wie, hie*), of by it tiidwurd *jaan* (foarm oernommen fan byg. *dwaan* en *slaan*; yn it Afr. noch *jeva*) en syn doetiid *joech* (cf. *sloech, droech*). It meast ekstreme proses is “lexical fusion”. Dêrby bedarje twa ferskillende tiidwurden yn ien paradigma. It standertfoarbyld is Ingelsk *go – went*, mar Nübling jout hjir ek de Sealter gefallen *loope-ron-ronen* en *sjoosaach-blouked*. Dy hellet se út it boekje *Das Friesische unter den germanischen Sprachen* fan Gereon Janzing (1999), mar as se Jarich Hoekstra syn artikel “Suppleesje by tiidwurden yn it Eastfrysk: Sealtersk sjo – saach – blouked, Wangereagersk sjoo – blauket – blauket (‘sjen’)” yn it spesjale nûmer oer it Eastfrysk fan dit tydskrift kend hie (jiergong 57 (2008), s. 120-140), dan hie se dêr grif ek nei ferwiisd.

(siebren dyk)

[1235][Op it mêd] *Luka Repanšek, 'K problematiki palatalizacije velarov v stai frizijščini', Jezikoslovni Zapiski 17 (2011), 159-172. As pdf op it ynternet: [http://bos.zrc-sazu.si/knjige/JZ%2017.2%20\(2011\).pdf](http://bos.zrc-sazu.si/knjige/JZ%2017.2%20(2011).pdf).*

Yn in Sloveensk tydskrift in artikel oer it Aldfrysk, “opdroegen oan Rolf H. Bremmer Jr., myn learaar Aldfrysk”. It giet neffens de titel fan ‘e ridlik wiidweidige Ingelske gearfetting om “Remarks on the palatalization of velars in Old Frisian”. Dy hat bygelyks de *k* oantaast, dêr’t wy de foarm *tsjettel* oan oerholden ha, mar ek de *g* en de *l* wiene der gefoelich foar. Neffens de auteur wie it in gradueel proses, dat him it earste oppenearre yn ‘e Anlaut, dat yn ‘e Inlaut al beheind wie ta *k* en *g* en dan noch inkeld foar *i* en *j*, en dat de posysje oan ‘e ein fan it wurd net iens berikt hat, al soe dat ek kinne omdat apokope de gaadlike omjouwing al ferneatige hie. It fenomeen moat ek aardich âld west ha; foar foarfokalen dy’t ûntstien binne troch ûntrûning fan Umlautprodukten, sjogge wy it bygelyks net. Boppedat binne de effekten foar in part ferneatige troch analogywurking fan foarmen út it paradigma dy’t bûten de wurking fan ‘e feroaring foelen.

(siebren dyk)

[1236][Op it mêd] *Jelske Dijkstra, Folkert Kuiken, René Jorna & Edwin Klinkenberg, 'The early development of a bilingual vocabulary. First measurements', Toegepaste Taalwetenschap in Artikelen 85 (1) (2011), 83-92.*

Dit artikel docht ferslach fan in ûndersyk nei de behearsking fan ‘e wurdskat fan berntsjes yn Fryslân foardat se op ‘e beukerskoalle komme. Op trije fan ‘e fjouwer fronten smyt dat neat op dat men ek net ferwachtsje soe. En dus: bern mei Nederlânsk as thústaal binne swakker yn it Frysk en Fryske berntsjes produsearje yn ‘e testen wer minder Nederlânske wurden. Apart is lyk-

wols dat de Fryske berntsjes yn har passive Nederlânske wurdskat net benefterlizze. De auteurs skowe dat op ‘e ynfloed fan it foarlêzen fan Nederlânske boekjes en de ynfloed fan ‘e Nederlânske tillefyzje. Dêr kin Bear Boeloe dus krekt net genôch foaroer sette.

(siebren dyk)

[1237][Op it mêd] *Antje Dammel, Konjugationsklassenwandel. Prinzipien des Ab-, Um- und Ausbaus verbalflexivischer Allomorphie in germanischen Sprachen. Berlin/New York (2011), De Gruyter.*

Yn dizze hannelsedysje fan in Mainzer proefskrift wurde feroarings yn tiidwurdparadigma's fan Germaanske talen behannele. It Frysk kriget op twa plakken navenant frijwat omtinken. Yn paragraaf 2.2.1.5 wurdt it foar it Dútsk oerset. Dat hat in “polêr” systeem, dat wol sizze, jo ha sterke tiidwurden en swakke, en dy ferskille skerp faninoar. Yn it Frysk is dat folle dizzeniger, omdat der ek allegearre oare ûnregelmjittichheden binne; de taal hat dêrmei binnen it Germaansk it sterkste in “skalêr” karakter. Yn paragraaf 2.4 wurdt de “Wechsellexion” behannele, it ferskynsel dat yn it iental de twadde en tredde persoan notiid in oar stamlûd ha as de earste persoan. In foarbyld is *ik meitsje - do makkest - hy makket*. It Frysk is de iennichste taal der't dit fenomeen by swakke wiidwurden ek foarkomt, mar it ferskynsel is nammers, op in sântal frekwinte tiidwurden nei, wol hurd yn it neigean. Oer dy wikselfleksje hie Dammel oars earder ek al in apart artikel skreaun; sjoch dêroer *Us Wurk* 60 (2011), 98-99.

(siebren dyk)

[1238][Op it mêd] *Pieter Duijff, 'The aim and the contributions of the Frisian Language Bureau'. Yn: Truus Kruyt, Els Ruijsendaal, Willy Martin & Hennie van der Vliet (útjs.), Terminology for Europeans (and beyond). Proceedings of the International Symposium on Terminology Service Centres. Gent (2011), Academia Press, 65-70.*

Foarôfgeand oan it it grutte EURALEX-kongres yn Ljouwert (july 2010) hat der in lyts symposium west oer terminologyske buro's. Yn dat ramt kaam Pieter Duijff op ‘e tekst oer it Taalbureau fan ‘e Fryske Akademy. Hy beskriuwt hoe't dat yn 1980 opset is, wat it doel wie en wat de (iennichste) buromeiwurker by de ein hân hat. De man is nei syn pinsjoen yn 2004 net opfolge, mar likegoed is it wurk fan it buro net stil kaam te lizzen, al moat sein wurde dat de trije FA-meiwurkers dy't der neitiid by behelle west ha, in minimale ynset sjen litte: se komme inkeld yn aksje as der fragen fan bûten ynkomme. Inselde polityk jildt foar de soartgelikense ynstellings AFUK en it Gysbert Japicxhûs. Duijff pleitet der foar om de lapen gear te smiten en om it iene buro dan tagelyk sterker en pro-aktiver wurde te litten. Om him mochten de útbrochte advizen nammers ek wol in strakkere taalnoarm hantearje.

(siebren dyk)

[1239][Op it mêd] *Nicoline van der Sijs (útj.), Dialectatlas van het Nederlands. Amsterdam (2011), Bert Bakker.*

Wa't, miskien op grûn fan guon dialektometryske ûndersiken, twifelje mocht oft it Frysk wol in aparte taal is, soe fiif tiensjes delteille kinne foar de 367 siden fan dizze popularisearjende útjefte. Der binne aparte haadstikken foar leksikale, fonologyske, morfologyske, syntaktyske en nammekundige ferskillen. Dêrby is it stramyn oersichtlik: op 'e lofterside in kaartsje yn kleur, op 'e rjochter in taljochting. Dat op dy twa siden net oan al te folle details omtinken jûn wurde kin, sil dúdlik wêze. Dizze útjefte is ornearre foar in breed publyk, en dat is de meiwurkers – wy komme bekende nammen tsjin as Jan Strop, Marc van Oostendorp en Mathilde Jansen – treflik slagge. Itselde jildt foar it ynliedende part, der't bygelyks de skiednis fan 'e taal, de skiednis fan it dialektûndersyk en dialektgrinzen en dialektyndielingen yn oan 'e oarder komme.

(siebren dyk)

[1240][Op it mêd] *Durk Gorter & Jasone Cenoz, 'Multilingual education for European minority languages: The Basque Country and Friesland', International Review of Education 57 (2011), 651-666.*

Gorter en Cenoz ferlykje yn dit artikel de sitewaasje fan it meartalich ûnderwiis yn Baskelân en Fryslân. Se litte sjen dat de rolle fan it Baskysk yn it ûnderwiis yn 'e rin fan 'e lêste desennia folle sterker wurden is, wylst it Frysk yn Fryslân datoangeande mar kwealik foarútgien is. Yn Baskelân kieze de measte skoalbern foar in systeem dat les jûn wurdt yn it Baskysk, wylst it tal bern dat op middelskoallen yn it Frysk les krijt, noch altyd mar in hantsjefol is. It ferbân tusken libbensfetberens fan 'e taal en it brûken fan 'e taal yn it ûnderwiis is sterk, en troch de kar dy't provinsje en ryk yn it ûnderwiisbelied meitsje, spylje se in wichtige rolle yn it al as net yn stân hâlden fan talen.

(nanna haug hilton)

[1241][Op it mêd] *Nils en Ritva Århammar, Helgoländisch/Halunder. Taalportaal op it ynternet: <http://www.helgolaendisch-halunder.de/index.php>*

Oant no ta wie it mei de tagong ta de wurdskat fan it Noardfryske dialekt fan Hilgelân behelpen. Der lei in moaie oanset yn 'e foarm fan it navenant wiidweidige *Helgoländer Wörterbuch*, mar troch it ferstjerren yn 1967 fan gearstalter Willy Krogmann is dat net fierder kaam as de letter L. Omdat opfolger Nils Århammar him earst op it sammeljen fan materiaal smiet, kaam dat ynearsten net fierder, en troch syn beneaming as heechlearaar yn Grins en letter yn Flensburg waard it mei it wurdboek noch mear op in sêft sin set. It besykjen fan syn frou Ritva om te kommen ta in "Gebrauchswörterbuch" krige ek noch ris lêst fan jildlike tebeksetters, sa lêze wy yn de ynliedende tekst fan dizze ynternet-

side, dy't besiket om no einliks in ynhelslach te meitsjen. As in earste begjin wurdt hjir no in Dútsk-Hilgelânsk oersetwurdboek presintearre. Hoewol, dat is ek noch net hielendal ôf. De letters Ö, V, X, Y en Z ûntbrekke noch, en by it opfreegjen fan de J wurdt de pdf fan 'e D sjen litten. Mar likegoed, der lizze no 234 siden, en dat is dúdlik mear as de 12 yn it learboek *Wi lear Halunder* fan 1987. De oankundige metoade om streekrjocht in Dútsk wurd op te freegjen wurket ek noch net, en yn 'e tekst lykje ek noch in pear ûnfolsleinichheden te sitten, mar miskien is dat allegearre wol oplost as dit nûmer fan *Us Wurk* ferskynt. It is hoe dan ek goed dat dit materiaal no al beskikber steld wurdt, en as alles klear is, dan kin dit wier in prachtich "taalportaal" ta it Hilgelânsk wurde. Fansels mei it part Halunder-Dútsk, as dat ienris klear is, mar no al steane der ek in pear Hilgelanner teksten op (mei in parallelle Dútske oersetting!), en de Århammars kundigje boppedat oan dat se har fotoargyf beskikber stelle wolle. Wat yn alle gefal al wol hielendal klear is, is it "Impressum": de side liket tsjin alle mooglike juridyske kleems tichttimmer te wêzen.

(siebren dyk)

[1242][Op it mêd] Pyt Kramer, *Formen-Wörterbuch des Saterfriesischen*.
<http://seelter.110mb.com/FormenWtb.htm>

Pyt Kramer is dwaande mei it ferwurkjen fan Sealter bânopnammen. Foar wurdboekwurk is it nedich dat dat materiaal lemmatisearre wurdt, en op dizze webside is it risseltaat dêrfan te sjen. De ferskillende foarmen, bygelyks fan in tiidwurd, wurde keppele oan in lemmafoarm. Wy krije ek al fêst in earste betsjutting c.q. Dútske oersetting, en boppedat in melding fan de oantallen oantroffen foarmen. Ein april 2012 wiene de letters I, J, K en L klear. Kramer seit yn syn foaropwurdsje dat er hopet om binnen in jier dien wurk makke te hawwen.

(siebren dyk)